

Gostujoče pero

Skupna točka vlade in gospodarstvenikov – česa ne vidijo ne prvi ne drugi

Beseda recesija, s katero večina sveta najraje označuje trenutno preobrazanje gospodarstva, zaveja marsikaterega gospodarstvenika in finančnika. Besedo recesija uporbajamo zaradi finančnega kolapsa, ki se je zgodil v povezavi z nastičenostjo doseganega svetovnega modela gospodarjenja. Finančni kolaps pa ni samostojen problem in njegovo reševanje ne bo dovolj. Ne glede na to, ali je temeljni razlog te recesije na fizični ali finančni strani sveta, se bo fizična stran po izhodu iz trenutnih razmer zelo spremenila. Fizična in finančna stran sta neposredno povezani – veliko bolj, kot si to predstavljajo finančniki in tehnokrat. Vsako nihanje ene ali druge strani ali povezane politične komponente v zgodovini je pustilo posledice na obeh straneh. Močnejša nihanja so povzročila temeljito preobrazbo poslovanja in gospodarskih modelov.

Tudi če je sedanje upočasnjeno poslovanje le posledica financ, bodo hitreje napredovali tisti, ki bodo v svoje poslovanje vgradili inovativne poslovne modele. Kriza za sabo ne bo pustila podobnega stanja in poslovnih odnosov, kot so bili pred njo, četudi bodo finančne injekcije zalegle. Nekaj podjetij in dejavnosti, predvsem tistih, ki ne bodo dobili podpore, se bo znašlo in postavilo nove, uspešne poslovne modele. To bo sprožilo veržno reakcijo in preobrazba se bo zgodila, če to želimo ali ne.

Velike spremembe v kratki zgodovini

V naši kratki zgodovini smo bili priča lokalnim, a velikim spremembam zaradi tranzicije, odcepitve in v zgodnjih devetdesetih prejšnjega stoletja hitre prisilne preusmeritve z vzhodnih trgov na zahodne. Sledilo je še usklajevanje z Evropsko unijo. S spremembami se je ukvarjalo veliko ljudi z raznih področij, predvsem pa vsa podjetja, ki so hotela preživeti ali so zaživela na novo. Veliko dejavnosti je bilo povezanih z oblikovanjem gospodarskega okolja. Uspeh gospodarstva so prinesle spremembe v podjetjih, deležni so jih bili zaposleni na vseh ravneh, oblikovali in vpeljevali pa so jih predvsem vodstvo, srednja raven zaposlenih in svetovaleci. Doživeli smo gospodarsko rast.

Slovenija se je bila v pretekli preobrazbi prisiljena ukvarjati sama s sabo, saj je bila unikatna nova entiteta ob ustajanjem gospodarstvu na zahodu in izpadu povezave z vzhodom. Pri tem je bila uspešna. Sedanje razmere pa ne prihajajo iz Slovenije, ampak so nastale v svetovnem merilu in prihajajo v državo od zunaj. To je verjetno razlog, da se vsi ključni dejavniki ukvarjajo le z notranjimi ukrepi za okrevanje v pričakovanju končne rešitve, ki naj bi prišla prav tako kot kriza – od zunaj.

Pri tem se motimo. Če bomo še sledili temu modelu, bomo sledili, med zadnjimi v vrsti pri vpeljavi novih modelov poslovanja in tako tudi med zadnjimi v konkurenčnosti.

Pisma bralcev in odmevi

Člani nadzornega sveta Vzajemne brez odstopenih izjav

V časopisu Delo je bil 18. 6. objavljen članek z naslovom So Avertju na Vzajemni štetih denarji?, v katerem se novinarica sprašuje, ali smo člani nadzornega sveta upravi Vzaje-

Nemotivirani in zaspani zaposleni

Gospodarstveniki, finančniki in vlada se na raznih ravneh pogovarjajo o kroženju istega denarja. Pogovarjajo se le o količini in smeri. Na konkurenčnost in sveži denar računajo le pri tehnoloških raziskavah in izboljšavah. To področje pa je zelo tvegano – posvetili so se mu še v približno stro državah z različno tradicijo in, kar je še pomembnejše, iz nje. Res pa je, da lahko tako pritegnemo še nekaj evropskih sredstev in ne izgubimo vira, ki ga imamo že nekaj časa. S čedalje manjšo konkurenčnostjo vrtimo isti denar. Pogovarjamo se predvsem o okrevanju, namesto da bi začeli preverjati vsaj s polovico tega napora.

Ključna za novi denar na novem trgu bosta konkurenčnost in razvoj. A ne le tehnološki, predvsem poslovni razvoj podjetja na mednarodni in svetovi ravni. Za konkurenčnost pa je najpomembnejša kreativnost zaposlenih, od srednje do višje ravni, in šele nato raziskave in razvoj. Na zaposlene pa pozabljamo. Že pred »recesijo« so bili nemotivirani in zaspani.

Ta sloj ima največji vpogled v poslovanje, v prodajni in izvedbeni, proizvodni ali storitveni proces. Za prave inovacije, ki največ pripomorejo h konkurenčnosti, najbolj poskrbi prav ta sloj. Šele po uresnitvi takšne inovacije se po potrebi začnejo tudi razvoji in raziskave.

Od kritiziranja do ustvarjalnega pretresa idej

Ta isti sloj – zaposleni in brezpogovorni – porabi veliko časa za neproduktivno kritiziranje izmenjavno mnenj o stanju in krivca. Med nji-

BORUT POTOČNIK

svetovalec za vodenje in menedžment, BPMC, član UO Zbornice poslovnostoritvenih dejavnosti pri GZS

mi so tudi razprave, ki so pravzaprav ustvarjalno pretresanje idej o mogočih inovacijah, korakih konkurenčnosti ali celo prodornih na svetovne tge. To pozitivno razmišljanje se z razhodom sogovornikov običajno tudi konča, saj ne obvlada takšno idejo predstaviti šefom ali komur koli, ki bi se zdel dovolj usposobljen in pristojen za izpeljavo akcije.

Potrebujemo vlaganje v ljudi ozioroma v njihovo motiviranje in usmerjanje v večjo komunikativnost, ne glede na to, ali so trenutno zaposleni ali brezposelni. Izobraževanje, skupno pretresanje idej, iskanje novih poslovnih poti, reo-

Potrebujemo vlaganje v ljudi ozioroma v njihovo motiviranje in usmerjanje k večji komunikativnosti, ne glede na to, ali so trenutno zaposleni ali brezposelni. Izobraževanje, skupno pretresanje idej, iskanje novih poslovnih poti in podobno lahko motivirajo tako zaposlene kakor trenutno brezposelne.

rika in podobno lahko motivirajo tako zaposlene kakor trenutno brezposelne. Nova rešitev, ki pomeni razvoj, pa ljudem, podjetjem in nenaadnje državi prinese del zagotovila za večjo konkurenčnost. V Sloveniji imamo tudi nekaj primerov dobre prakse. To so podjetja z notranjo kulturo, ki ne poznajo ljubosumnja in strahu pred tem, da bo kdo odkril šibke točke koga drugega, marveč goji dialog in poskuse soustvarjanja idej brez strahu in strahu pred neumnostjo. Takšna podjetja se neboleče preobrazajo in so stalno pripravljena na nove spremembe.

Diskretne finančne injekcije in umetne regulacije denarnih tokov,

o čemer sta na vrhu gospodarstva govorili obe strani, pa celo pomagajo ohranjati status quo ozioroma lahko peljejo v propad in brezposelnost. Z nobene strani pa ni bilo nič slišati o tem, kako bi oplenitili kateri koli večji izvor konkurenčnosti v svetu, ki bi nam prinesel novi denar.

Država kot mednarodno podjetje

V Sloveniji že vsaj od prvega poskusa ustanovitve inovacijske agencije leta 1997 ocenjujemo, da so državni poslovno-strateški modeli Finske, Irske, Danske in morda Nizozemske zelo dobri. Ti modeli temeljijo na cilju, ki so ga izbrali najvišji predstavniki vlade in razgledani gospodarstveniki. Sledi usmerjena in usklajena akcija več notranjih dejavnikov. Tudi lokalni taljkuni ostanejo pri krunih.

Telesa, ki bi postavilo te cilje, ne sestavljamo, čeprav imamo oboje – odgovorno vlado in razgledane gospodarstvenike. Med te ne štejemo samo ekonomistov in tistih, ki so svojo zgodbo o uspehu že končali. Razpisujemo centre odličnosti. Dobro, vendar le lokalno. Razpišimo še evropske – postavimo center in z usklajeno državno in v Evropo usmerjeno marketiško akcijo povabimo k sebi vse evropske raziskovalce kakšne stroke, na primer vodilove tehnologije, in postavimo nekakšno Silicijevu dolino kakšne stroke.

To so zgodbe, ki jih znamo narediti, vendar ne najdemo pravega izhodišča. Sedanji sistem ne predvideva jedra takšnih spodbud, zato ga postavimo.

Foto Tadej Regent

S takim oglaševanjem sporočamo našim otrokom, da je spolnost nekaj javnega in ne nekaj najljepšega v intimnosti dveh, ki si podajata ljubezen; sporočamo jim, da je pornografija povsem normalen del vsakdana; omogočamo jim, da treščin tudi sami oglaševali raz-

tanini gumami, na robu katerega so v nekaterih od teh rabljenih gum posadili cvečje ali pa se je začelo zaraščati samo. Če malo parafraziramo naslov Shakespeareove komedije Mnogo denarja za nič.

Žali pa Portorož kljub navidezni mu blišču in modernosti postaja zaničen odpad tudi v sociološkem

Majda Vukelii Razumr

O večmesnih sodniških plačah včeraj bolj ali manj vsi vedo. Plačnega razdodatkov. Tako jim i za povečani obseg d ministrta za javno up uskladiati že s prvo od ustavno sodišče ob k protistavne; to je iz uzakoni plače, ki boa vej oblasti.

Ustavno sodišče je jasno povedalo, da n enakovrednost treh v državnega zbora in r oblikovala vlada, soč z daj sicer še vedno se Najnižje izvršene pov: uvrščen v 54. plečni t Ali takšna razlika v vemo. In morebiti niti tožilcev ali pravobit da tudi nova ureditev vezani tudi ustavnih s: ustavo. Vemo pa, da sodnikov, ki so v stavi in da so odzivi pravo razumevajoči.

O dejanskih primerih šele ob koncu prihod vendar z razumevanj razmere niso takšne, leta 2006, ko so sodn bistveno slabše in zal čez poldrugo leto v c sodišče. Ali kot je že v Franc Testen, koikor reahnost, ki je ni mogi Če poskušamo pov sodnikom, bi lahko r novo ureditvijo najve malega višji in vrhov dolgotrajno delovno d ocena: bolje, kot je bil In kaj bodo od tega pravzaprav ni na me: ampak z državo. Ta j nikoli. Tudi na ta nač deloma naj bi ju jim z »nagradni« z učinko temu sicer pritiujajo, preprtiranje – koiktor nosijo samo sodniki.

Božo Mašano Barroso

osé Manuel Barr resda iztržil polit mandata na čelu e Pred dokoncni: poslance, da je prav c recesije. In čeprav se je kot je priznal predsed Barrosovega službov Kijub znanogoslavljan (EPP), ki je Barrosova parlamentu, zato bo p zeleni in levica na čelu

pisma@delo.si